

รายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ศึกษาศาสตร์ศิลป์ไทยสากล

เรื่อง ศึกษาศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย

ครูผู้สอน ครูปิ่นแก้ว รัตนภักดี

ศึกษาศาสตร์ศิลป์ ถิ่นไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. เข้าใจเรื่องการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย
๒. เข้าใจถึงความเชื่อมโยงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

อภิปรายถึงความแตกต่างของ
งานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

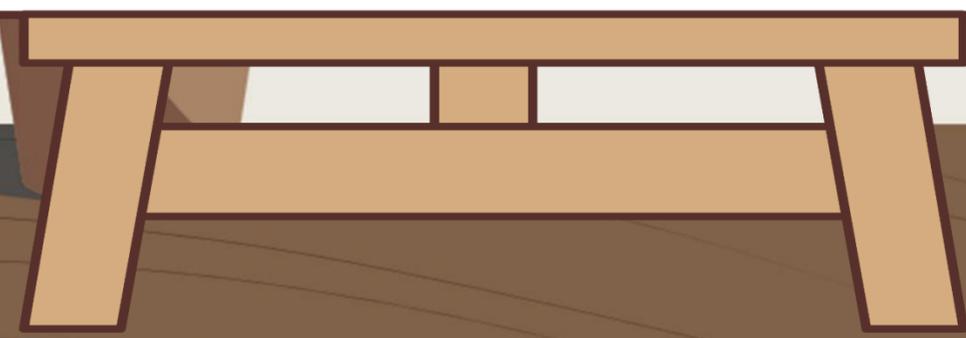
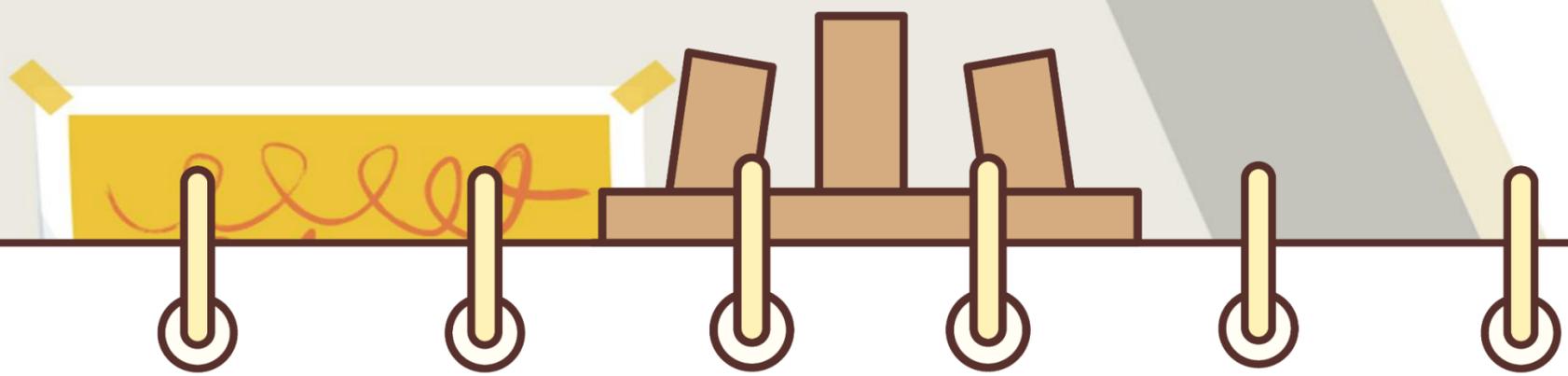
ด้านคุณลักษณะ

เห็นความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่า
ของทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย

จิตรกรรม

ทำนาย

จิตรกรรมทำนายนาย

จิตรกรรมทำนายนาย

จิตรกรรมทำนายน

จิตรกรรมทำนายน

๑

๒

๓

จิตรกรรมทำนายนาย

ภาพที่ ๑

จิตรกรรมไทยสมัยอยุธยา วัดใหญ่สุวรรณาราม

- เป็นนักร้องรักชนิยม
- ชอบของเก่า แบบแผนเดิม ๆ
- รักความเป็นธรรมชาติ ไม่ชอบ

การเปลี่ยนแปลง

จิตรกรรมทำนายนาย

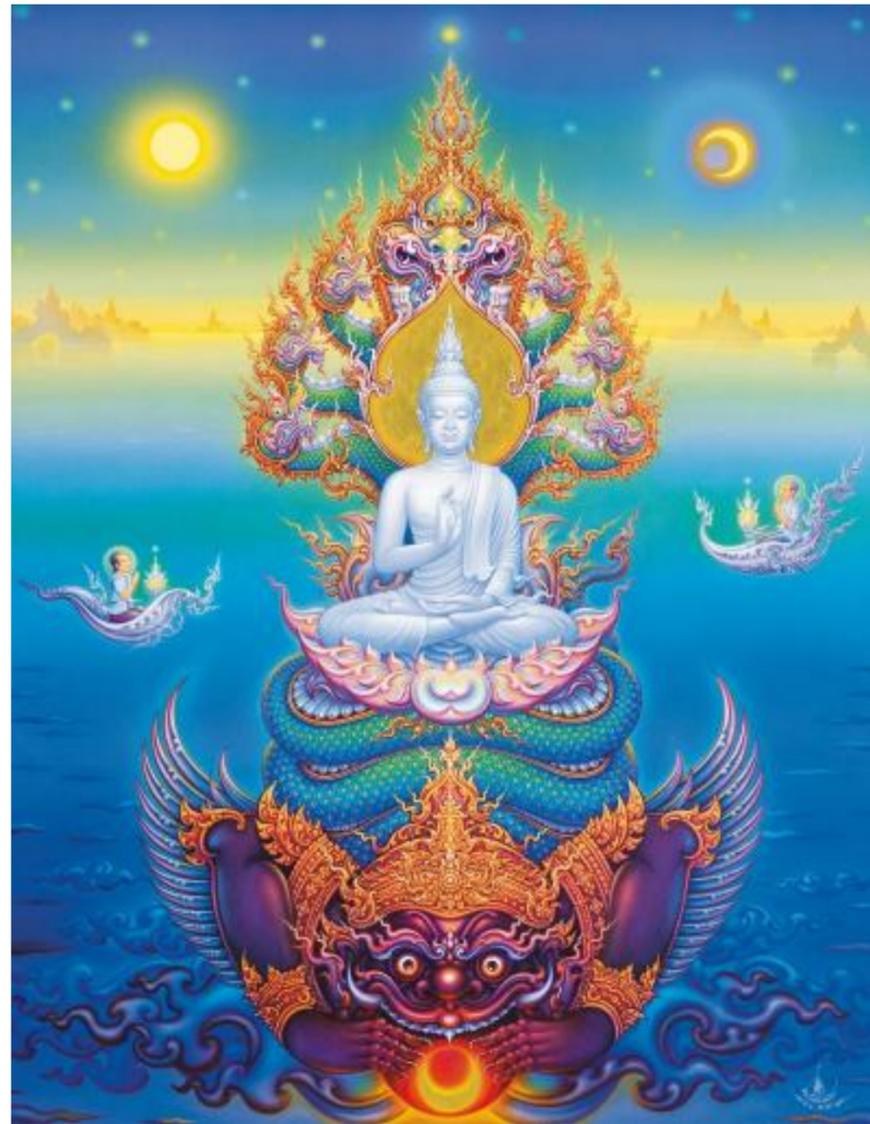
ภาพที่ ๒

จิตรกรรมฝาผนังสมัย ร.๔ วัดบวรนิเวศวิหาร
โดย ขรัวอินโข่ง

- เป็นนักอนุรักษ์นิยมที่กล้าเปิดรับ
สิ่งใหม่ ๆ เข้ามา
- เป็นคนที่กล้าเปลี่ยนแปลง

จิตรกรรมทำนายนาย

ภาพที่ ๓

จิตรกรรมไทยร่วมสมัย

ผลงาน อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

- เป็นคนชอบความทันสมัย
- รักอิสระ
- เป็นคนที่กล้าเปลี่ยนแปลง
- เป็นคนหัวคิดก้าวหน้า

จิตรกรรมไทย

ตามยุคประวัติศาสตร์

จิตรกรรมไทย

ภาพเขียนที่มีลักษณะเป็นแบบอย่างของไทย
มีลายไทยเป็นส่วนประกอบ เช่น ลายกนก ลาย
กระจัง ลายประจำยาม ลายเครือเถา

ตัวอย่างลายไทย

ตัวอย่างลายไทย

ลายเทพนม เป็นลายผ้าม่าน ชั้น พันท้าย

จิตรกรรมไทย

จิตรกรรมไทยสามารถแบ่งตามยุคสมัยได้
ดังนี้

๑. สมัยสุโขทัย
๒. สมัยอยุธยา
๓. สมัยรัตนโกสินทร์

สมัยสุโขทัย

สมัยสุโขทัย

สมัยสุโขทัย พุทธศตวรรษที่ ๑๘-๒๐ ใช้สีดำและสีแดงเป็นส่วนใหญ่
วาดเป็นภาพตัดเส้น เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอดีตพระพุทธเจ้า

สมัยสุโขทัย

จิตรกรรมฝาผนังวัดเจติยเจ็ดแถว อำเภอศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สมัยสุโขทัย

ภาพแกะสลักลายเส้น เรื่อง โคชานियชาดก บนเพดานผนังอุโมงค์วัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย

สมัยอยุธยา

สมัยอยุธยา

สมัยอยุธยา พุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๔ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ
พุทธประวัติ ชาดก ไตรภูมิ เทพชุมนุม รวมถึงภาพเขียนชาวต่างชาติ

สมัยอยุธยา

จิตรกรรมฝาผนังกรุปพระปรากฏ วัดราชบูรณะ สมัยอยุธยาตอนต้น

สมัยอยุธยา

การเขียนภาพตัดเส้นด้วยสีขาวดำ ช่วงต้นจะใช้สีดำ ขาว แดง และ
ปิดทอง ต่อมาเริ่มใช้สีที่หลากหลายขึ้นจากการติดต่อกับต่างประเทศ

สมัยอยุธยา

จิตรกรรมฝาผนังตำหนักสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทไธสวรรย์ สมัยอยุธยาตอนกลาง

สมัยอยุธยา

ภาพจิตรกรรมวัดไชยทิศ สมัยอยุธยาตอนกลาง

สมัยอยุธยา

มีความเจริญสูงสุดในด้าน
งานจิตรกรรมของไทย

ลายกระหนกมีความงามเป็น
เอกลักษณ์เฉพาะ รูปทรงค่อนข้าง
อิสระ พลิวไหว ละเอียด ประณีต

ภาพจิตรกรรมลายรดน้ำตู้พระธรรม วัดเชิงหวาย

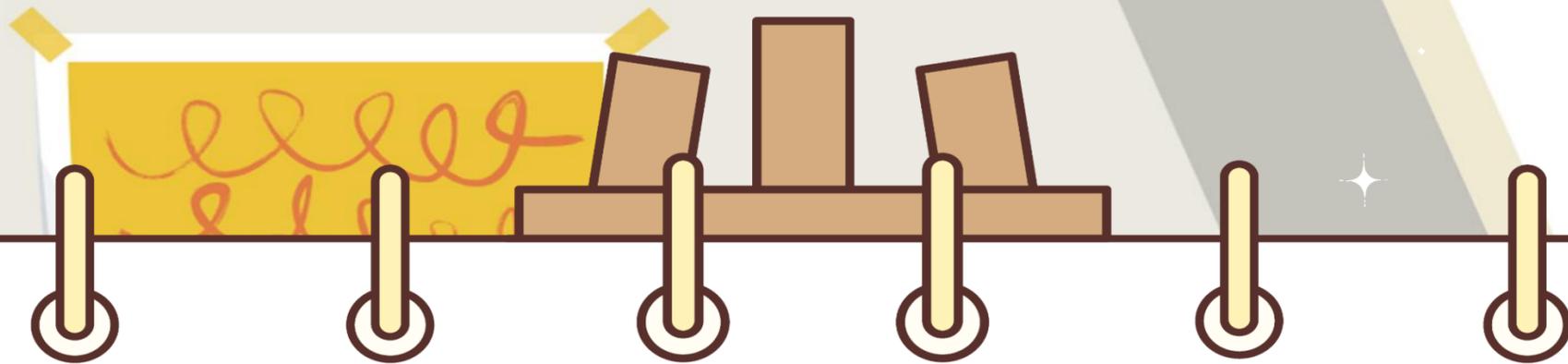
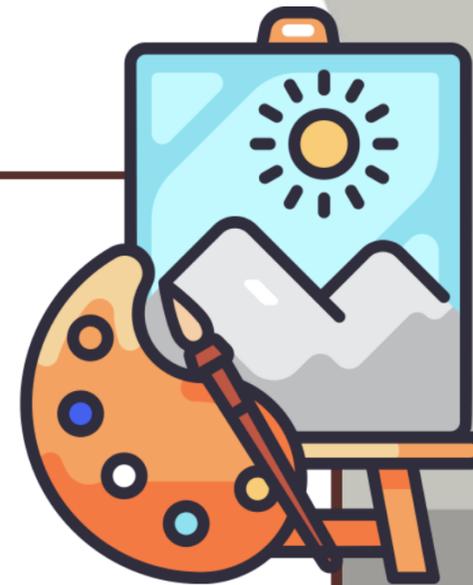

สมัยอยุธยา

ภาพจิตรกรรมลายรดน้ำตู้พระธรรม วัดเชิงหวาย

สมัยรัตนโกสินทร์

สมัยรัตนโกสินทร์

สมัยรัตนโกสินทร์ ช่วงต้นงานคล้ายสมัยอยุธยาแต่จะใช้สี
ที่มีความสดและเข้มกว่า

สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพจิตรกรรมเทพชุมนุม พระที่นั่งพุทไธสวรรย์

สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพจิตรกรรม

วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

สมัยรัชกาลที่ ๓

สมัยรัชกาลที่ ๓ ภาพจิตรกรรม

มีศิลปะแบบจีนเข้ามาผสม

สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง
โดยขรัวอินโข่ง วัดบรมนิवास

สมัยรัชกาลที่ ๔ “ขรัวอินโข่ง”
นำวิธีการเขียนภาพแบบตะวันตก
มาผสมผสานกับจิตรกรรมไทย
โดยวาดภาพแสดงระยะใกล้-ไกล

๓ มิติ

สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง โดยชรัวอินโข่ง วัดบรมนิวาส

สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพจิตรกรรมฝาผนัง โดยขรัวอินโข่ง วัดบรมนิวาส

สมัยรัตนโกสินทร์

ปัจจุบันจิตรกรรมไทยมีการผสมผสาน
รูปแบบจากตะวันตก มีแนวคิดสะท้อนสังคม
หรือเรื่องราวที่ศิลปินประทับใจ

มีการใช้เทคนิคหลากหลาย มีแสงเงา
ที่สมจริง

ภาพจิตรกรรม “พระพุทธเจ้าประทานความสุข”
โดย อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

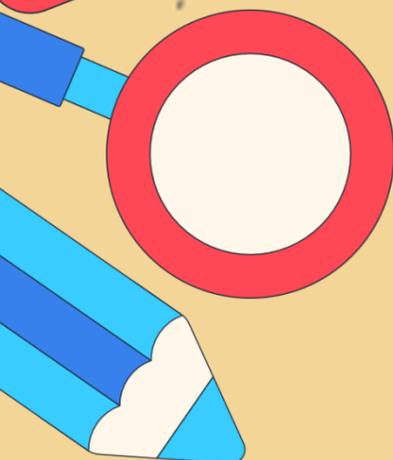
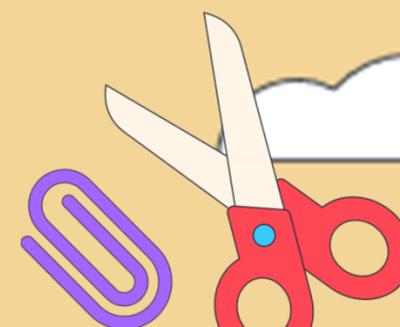

สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพจิตรกรรม “พระอินทร์ ฦ ดาวดึงส์” โดย อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

คำถามชวนคิด

คำถามชวนคิด

คำถามชวนคิด

ผลงานชิ้นนี้ เป็นจิตรกรรม
แบบใด เพราะเหตุใด

- ก. จิตรกรรมไทยประเพณี
- ข. จิตรกรรมไทยร่วมสมัย

เฉลย

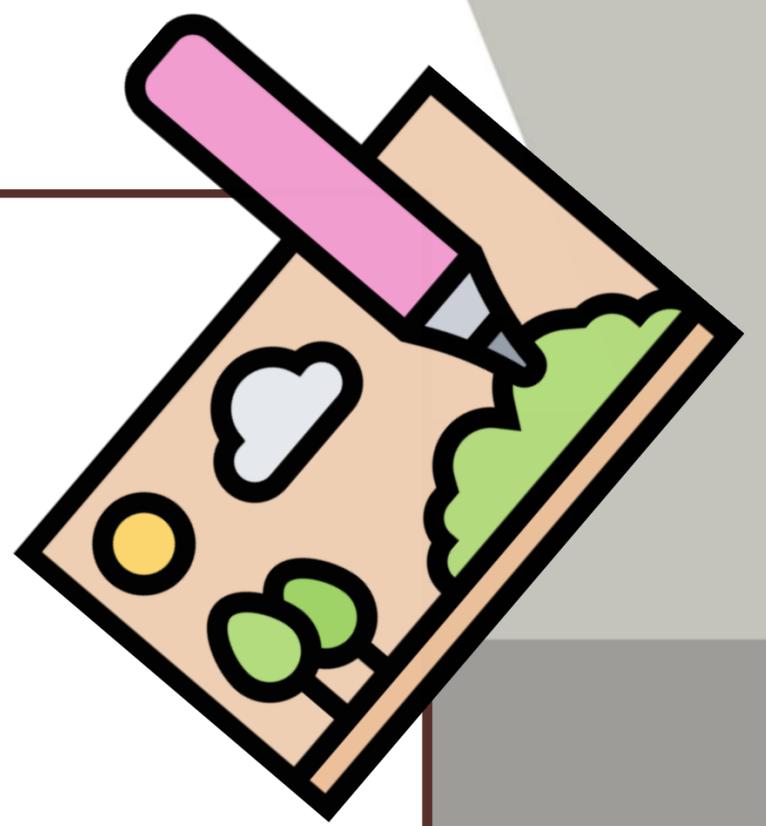
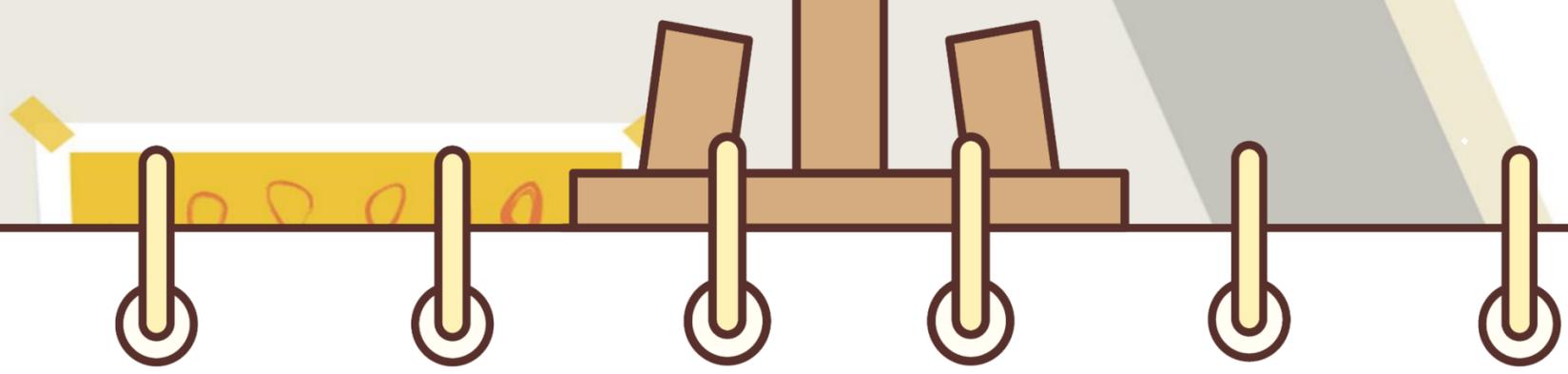
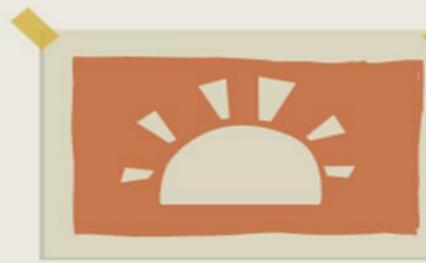

ผลงานชิ้นนี้ เป็นจิตรกรรม
แบบใด เพราะเหตุใด

ก. จิตรกรรมไทยประเพณี

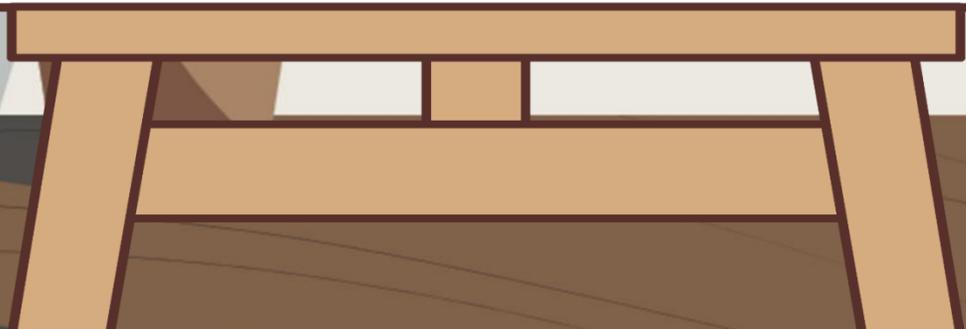
ข. จิตรกรรมไทยร่วมสมัย

ผลงาน

ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ศักยภาพศิลป์ไทยสากล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ศักยภาพศิลป์ถิ่นไทย
รายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนสร้างผลงานออกแบบกรอบข้อความโดยใช้ศิลปะไทยด้วยสีโปสเตอร์

คำสั่ง ให้นักเรียนนำอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสร้างงานศิลปะมาในสัปดาห์ต่อไป

อุปกรณ์ - ดินสอ - ไม้บรรทัด - ยางลบ - สีโปสเตอร์
- พู่กัน ๓ ขนาด เล็ก กลาง ใหญ่ - จานสี
- ภาชนะใส่น้ำและผ้าสะอาด - กระดาษขาว
- กระดาษร้อยปอนด์ ขนาด A4 - กระดาษรองวาด ขนาด A3

เงื่อนไขการทำงาน สัปดาห์หน้าให้เตรียมอุปกรณ์พร้อมการร่างภาพมาเพื่อลงสี

คะแนนเต็ม

๑. ความถูกต้องของชิ้นงาน	๕	คะแนน
๒. ความคิดสร้างสรรค์	๕	คะแนน
๓. ความงาม	๕	คะแนน
๔. องค์ประกอบของผลงาน	๕	คะแนน
๕. ความเรียบร้อยของผลงาน	๕	คะแนน
๖. ความสมบูรณ์ของผลงาน	๕	คะแนน

ตัวอย่างชิ้นงานที่เสร็จสมบูรณ์

ใบงานที่ ๕

เรื่อง ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

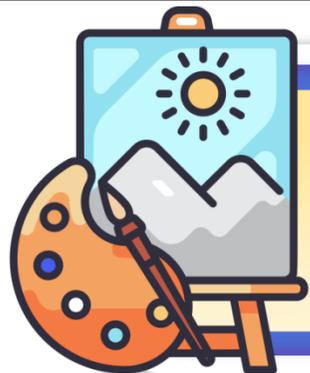
ใบงานที่ ๕ เรื่อง ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย

วัตถุประสงค์ ให้นักเรียนสร้างผลงานออกแบบกรอบข้อความโดยใช้ศิลปะไทย
ด้วยสีโปสเตอร์

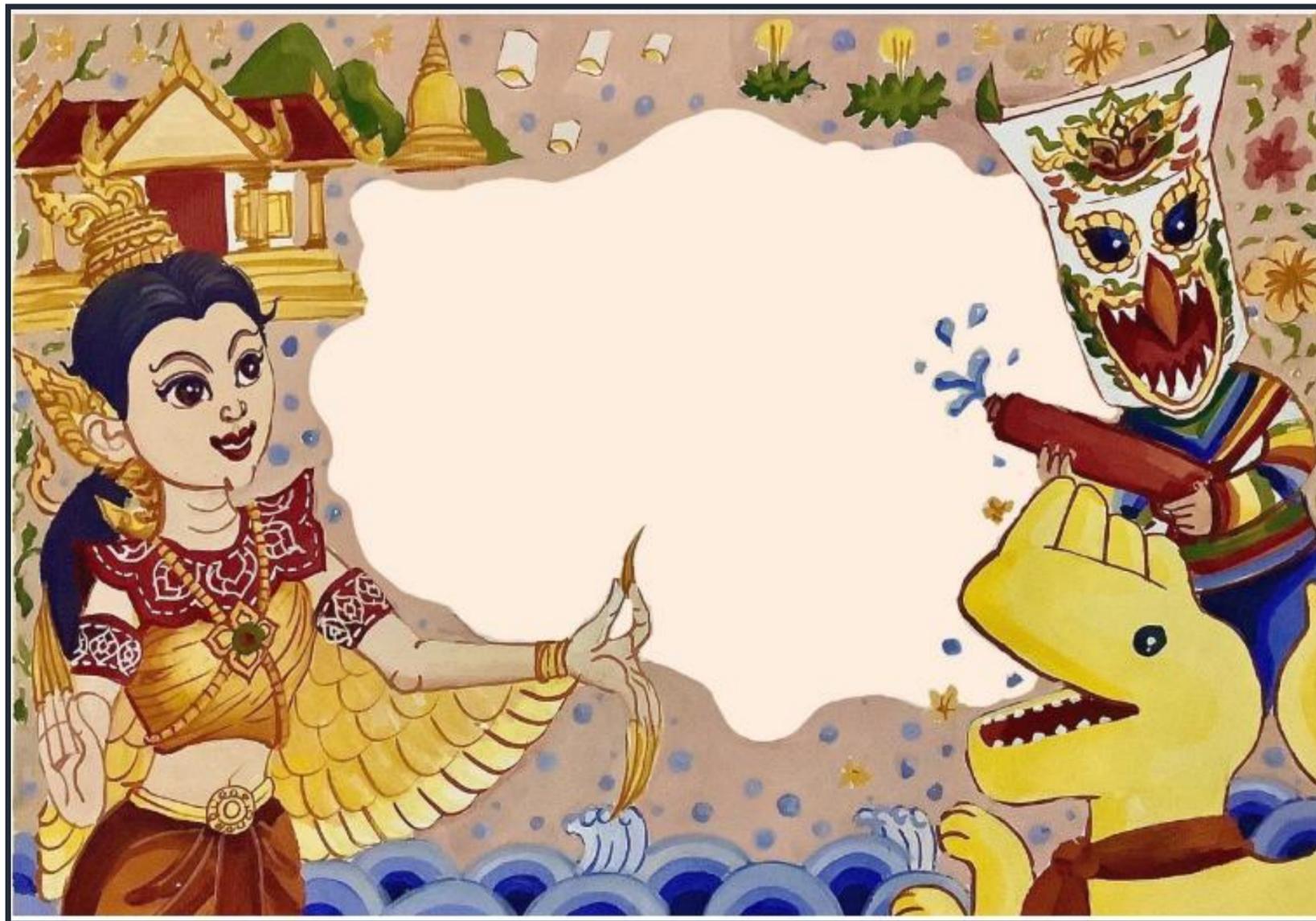
อุปกรณ์

- ดินสอ
- ไม้บรรทัด
- ยางลบ
- สีโปสเตอร์
- จานสี
- กระดาษขาว
- ภาชนะใส่น้ำและผ้าสะอาด
- กระดาษร้อยปอนด์ ขนาด A4
- กระดาษรองวาด ขนาด A3
- พู่กัน ๓ ขนาด เล็ก กลาง ใหญ่

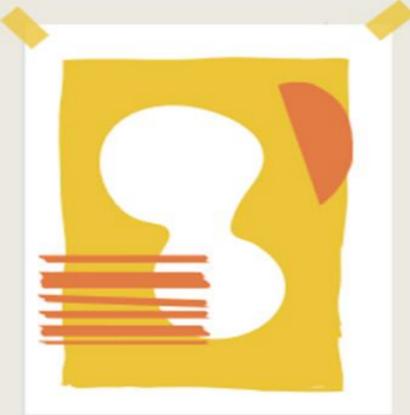

ผลงาน ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย

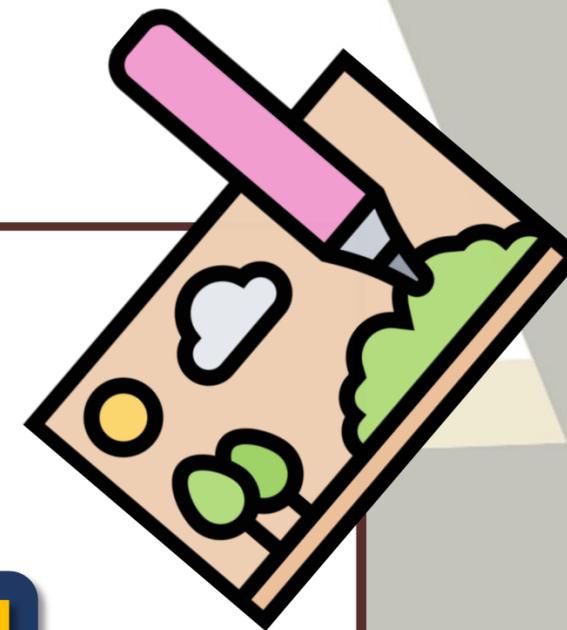
ที่มาภาพ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

สร้างสรรค์ผลงาน ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย

ผลงานภาพร่างความคืบหน้าร้อยละ ๑๐๐

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย (๑)

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. **ใบความรู้ที่ ๒** เรื่อง **ศึกษาศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย**
๒. **ใบงานที่ ๒** เรื่อง **ผสมศาสตร์ศิลป์ถิ่นไทย**

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

ภาพร่างและอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- ดินสอ
- ไม้บรรทัด
- ยางลบ
- สีโปสเตอร์
- จานสี
- กระดาษขาว
- ภาพชนะใส่น้ำและผ้าสะอาด
- กระดาษร้อยปอนด์ ขนาด A4
- กระดาษรองวาด ขนาด A3
- พู่กัน ๓ ขนาด เล็ก กลาง ใหญ่

